

BESTUURSAKKOORD

PROVINCIE ANTWERPEN 2019-2024

AMBITIEUS
DUURZAAM
EFFICIËNT
DIENSTBAAR
VERBINDEND

BESTUUR

De deputatie van de provincie Antwerpen

Voorzitter: Cathy Berx, gouverneur

Leden: Luk Lemmens, Kathleen Helsen, Jan De Haes en Ludwig Caluwé

Provinciegriffier: Danny Toelen

INHOUDSTAFEL

01 / DE PROVINCIE STELT PRIORITEITEN	5
02 / DE POLITIEK GEEFT HET VOORBEELD	6
03 / RUIMTE	7
04 / MOBILITEIT	10
05 / LEEFMILIEU	12
06 / ECONOMIE	18
07 / WERK	20
08 / WONEN	22
09 / LANDBOUW	24
10 / PLATTELANDSBELEID	26
11 / ONDERWIJS	29
12 / VRIJE TIJD	33
13 / ERFGOED	36
14 / MONDIAAL BELEID	37
15 / INTERNE ORGANISATIE	38
PERSONEEL	39
COMMUNICATIE	41
FINANCIËN	42
LOGISTIEK	43
ICT	44

01 /

DE PROVINCIE STELT PRIORITEITEN

Er is een tijd geweest dat de provincies zowat alles deden, simpelweg omdat de mogelijkheden en de middelen er waren. Die tijd is definitief voorbij. Enerzijds zijn de bevoegdheden sinds de afslanking van 2017 duidelijker afgelijnd, daarnaast zijn de middelen aanzienlijk verminderd.

Deze legislatuur hebben we dan ook niet langer de aspiratie om alles te doen, wel de ambitie om een effectief en performant beleid te voeren. We maken keuzes, stellen duidelijke prioriteiten. Die prioriteiten zijn enerzijds onze decretale opdrachten en anderzijds die taken waar we als provincie het verschil maken en een aantoonbare maatschappelijke meerwaarde betekenen. Zoals bij het bouwen van bovenlokale fietsinfrastructuur, het investeren in innovatie, het wegwerken van knelpuntberoepen en het beheer van de niet-bevaarbare waterlopen in onze provincie. In dit beleid zijn we ambitieus en willen we het verschil maken.

We maken definitief komaf met de vele randactiviteiten en de louter op communicatie gerichte acties die door de burger niet als een taak van de provincie beschouwd worden. Temeer omdat we hiermee als overheid rechtstreeks in concurrentie treden met het brede middenveld. Dat kan niet de bedoeling zijn. Het is net onze taak om de vele vrijwilligers en middenveldorganisaties (natuurbewegingen, jeugdverenigingen, NGO's, socio-culturele organisaties) in onze provincie

te koesteren en hun werking maximale ruimte te geven. Als overheid stellen we ons bescheiden op.

We gaan voor een efficiënt bestuur dat zijn dienstverlening regelmatig evalueert en zijn processen durft te herdenken. Een positief gevolg daarvan is dat de eigen provinciebelastingen deze legislatuur niet zullen stijgen.

Een ander is dat duurzaamheid als kernwaarde in onze organisatiecultuur, dagelijkse werking en beslissingen meer dan ooit wordt meegenomen. De provincie Antwerpen onderschrijft de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen voor 2030 van de Verenigde Naties. Bij elke beslissing van deputatie zullen deze mee in de afweging genomen worden.

De provincie is een dienstbaar bestuur. Het staat 'ten dienste van'. In de eerste plaats van de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Onze focus richt zich vanaf nu hoofdzakelijk op B2B-beleid, van bestuur tot bestuur, en in steeds mindere mate rechtstreeks naar de burger.

Kortom, meer dan ooit is de provincie een verbindend bestuur tussen Vlaanderen enerzijds en de steden en gemeenten anderzijds. Een bestuur dat de hand reikt naar al zijn partners en met een doordachte participatie zijn inwoners actief betreft bij zijn beleid.

02 /

DE POLITIEK GEEFT HET VOORBEELD

We vinden het belangrijk dat ons budget zo efficiënt mogelijk wordt ingezet. Als eerste provincie schaffen we de subsidie aan politieke partijen vertegenwoordigd in de provincieraad volledig af. Aan het begin van de legislatuur halveren we de middelen en deze dalen lineair tot 0 euro tegen 2024.

De subsidie aan politieke fracties in de raad wordt naar analogie met het aantal raadsleden gehalveerd en berekend op het aantal raadsleden exclusief de gedeputeerden.

Het aantal commissies wordt eveneens aanzienlijk verminderd – van 12 naar 4 – en het aantal stemgerechtigde leden van 12 naar 6. Hierdoor daalt het aantal presentiegelden van 144 naar 29. Voor het eerst mag de oppositie de helft van de commissievoorzitters (2) voordragen. Ook voor de provincieraad mogen meerderheid en oppositie elk één ondervoorzitter voordragen. Dit moet het democratisch debat bevorderen. Tot driemaal per jaar kan de provincieraad een verenigde raadscommissie samenroepen rond een inhoudelijk thema of een specifiek dossier dat een ruim debat verdient.

03 / RUIIMTE

Onze open ruimte is schaars geworden en staat erg onder druk. Circa 70% van de Vlamingen woont suburbaan in een lage woondichtheid, ver van openbare en andere voorzieningen. Deze versnippering heeft een zware impact op onze mobiliteit, waterhuishouding, natuur en dus onze levenskwaliteit. Daarenboven hangt er voor de maatschappij een hoog kostenplaatje aan vast, bijvoorbeeld wat betreft de aanleg van nutsvoorzieningen.

De bestaande ruimte moet zowel intensiever als kwalitatiever gebruikt worden. We zetten in op kernversterking. We voorzien de juiste functies op de juiste plaats en verweven functies waar het kan. Zowel in steden als op het platteland moeten duidelijke kernen worden gedefinieerd, waar we bebouwing stimuleren en intensiveren. Rondom behouden of creëren we open ruimte.

Van de Nota Ruimte naar een nieuw Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen

Met de Nota Ruimte hebben we een eerste stap voorwaarts gezet in ons provinciaal beleid naar een duurzamer ruimtegebruik. De volgende grote stap is de Nota Ruimte vertalen naar een gloednieuw Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen met een scherper ruimtelijk beleid voor onze provincie.

Hierin willen we aan de slag gaan met een nieuwe set van beleidskaders die het duurzame ruimtelijk beleid van de provincie nog scherper moet stellen.

De vier principes waarop we ons beleid baseren zijn:

1. Zuinig ruimtegebruik om meer te doen met dezelfde ruimte. We willen een kwalitatieve verdichting en verweving van functies.
2. Veerkracht zorgt dat onze ruimte tegen een stootje kan. Zowel de bebouwde ruimte als de open ruimte moeten veerkrachtig zijn om nieuwe uitdagingen en trends te kunnen weerstaan

en opvangen.

3. Nabijheid en bereikbaarheid zodat we ons duurzaam verplaatsen: mobiliteit en ruimte zijn onlosmakelijk verbonden. Mobiliteit bepaalt de manier waarop de ruimte wordt georganiseerd en de organisatie van de ruimte stuurt de mobiliteit.
4. Eigenheid, want de ene gemeente is de andere niet: streven naar een harmonieus evenwicht tussen lokale eigenheid en nieuwe maatschappelijke trends.

Naast de algemene visie, die in het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen wordt vertaald, starten we met diverse andere onderzoeken in functie van de beleidskaders. Deze beleidskaders moeten de visie in een concreet actieplan vertalen.

Multimodaal ontsloten locaties met het oog op de juiste functie op de juiste plaats moeten resulteren in kernversterking. Daarom onderzoeken we hoe kernen in diverse types kunnen worden onderverdeeld. Deze onderverdeling zal toekomstige ruimtelijke beleidskeuzes sturen waarbij bepaalde klemtonen in de open en in de bebouwde ruimte gelegd worden.

We blijven ruimtelijke projecten uitwerken op maat van de omgeving, waarbij we steeds op zoek gaan naar de juiste instrumenten om ons doel te bereiken. Daarbij zetten we ook verder in op onze ondersteunende en adviserende rol naar de gemeenten en de Vlaamse overheid.

Samenwerken rond ruimte

Samenwerking en participatie krijgt in het ruimtelijke beleid van de toekomst een steeds belangrijker rol.

Rond de uitwerking van ons provinciaal ruimtelijk structuurplan laten we het niet na onze lokale besturen, onze burgers, middenveldorganisaties en bedrijven te bevragen. Het moet immers een breed gedragen beleidsplan worden.

Ook de uitdagingen op het terrein worden samen met andere partners aangepakt, over sectoren en over grenzen heen. Ons ruimtelijk beleid van de toekomst kan enkel gerealiseerd worden door samenwerking en participatie met alle 'streekholders' en dit afgestemd op elk specifiek project.

Omgevingsvergunningen en -beroepen

De omgevingsvergunning vervangt de oude stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning. Hierna zullen ook de socio-economische vergunning en de natuurvergunning worden toegevoegd.

We willen als provincie met verve onze rol als vergunningverlenende overheid opnemen. Zowel in

eerste aanleg als in de beroepsprocedure bewaken we de evenwichten in stedenbouw en milieu en hanteren we onze ruimtelijke visie. De provincie blijft werken aan kwalitatieve vergunningen, zowel in eerste aanleg als in beroep. We behandelen de dossiers zo correct en zo snel mogelijk. Klantvriendelijkheid is belangrijk gedurende de vergunningsprocedure.

Omgang met buurtwegen

De buurtwegen genieten de laatste jaren heel wat aandacht. Door gewijzigde regelgeving en rechtspraak krijgen veel gemeenten en ook de provincie steeds meer met buurtwegen te maken. De deputatie heeft beslissingsbevoegdheid betreffende het

openen, afschaffen of wijzigen van buurtwegen. De deputatie zal steeds behoedzaam optreden wanneer aanvragen tot afschaffing of wijziging van buurtwegen voorliggen.

Gebiedsgericht beleid

Gebiedsgericht beleid is een breed ontwikkelingsprogramma dat voor een specifiek gebied over lange tijd loopt.

Een gebiedsgericht project start steeds op vraag van de betrokken lokale besturen en is per definitie projectmatig. Dat wil zeggen dat de provincie zich terugtrekt op een vooraf, bij de opstart, duidelijk gedefinieerd moment.

De provincie neemt van in het begin een registersrol op bij haar gebiedsgerichte projecten. De provincie wil een kom voor besluitvorming zijn in samenwerking met gemeenten en administraties, maar ook met burgers, middenveldorganisaties en bedrijven.

Als provincie werken we eerst een visie voor het gebied uit, samen met de lokale besturen en vele andere partners. Die visie vertalen we in een actieplan dat projecten omvat die onze visie zichtbaar moeten maken en die een kentering op het terrein moeten teweeg brengen.

De projecten Fortengordel, Landschapspark Zuidrand, De Merode en de Groene Zes worden deze legislatuur afgerond. Landschapspark Zuidrand krijgt een toekomst als Regionaal Landschap. Voor De Merode wordt samen met alle partners naar de best mogelijke structuur gezocht om het gebied en de werking duurzaam in onder te brengen.

Rupelstreek, ARO, Kempense Meren, Kleine Nete en Kanaalkant zetten we verder. Daarnaast starten we de Vallei van de Grote Nete en het Groen Kruis op als nieuwe gebiedsgerichte projecten. Het Grote Nete-project zal zich uitstrekken over de gemeenten Lier, Berlaar, Heist-op-den-berg, Hulshout, Herselt en Westerlo. Het project Groen Kruis situeert zich in de oostelijke rand van de stad Antwerpen: Deurne, Ekeren, Merksem, Brasschaat, Wijnegem, Wommelgem, Borsbeek en Schoten.

04 /

MOBILITEIT

Fietsostrades zijn een gekend en zichtbaar uithangbord van het merk Antwerpen Fietsprovincie. We streven naar een verdubbeling van het budget voor de aanleg van fietsostrades en fietsinfrastructuur a rato van 1 miljoen per jaar. Op die manier zetten we nog meer dan voordien in om mensen te verleiden van de auto tot meer duurzame verplaatsingen. We dragen zo niet alleen bij aan een snelle, comfortabele en veilige bereikbaarheid van woon- en werkplaatsen maar ook aan de realisatie van de klimaatdoelstellingen.

Eenzijds programmeert de provincie Antwerpen de versnelde realisatie van de fietsostrades F1 Mechelen-Zemst, F11 Antwerpen-Lier, F12 Havenverbinding, F14 Antwerpen-Essen en de F105 Herentals-Balen. Anderzijds ondersteunen we de lokale besturen in de aanleg van bovenlokale fietsinfrastructuur via advies en een verdubbeling van de Fietsfondssubsidies.

De provincie bewaakt de kwaliteit van het Bovenlokale Functioneel Fietsroutenetwerk (BFF) en de afstemming met het Bovenlokale Recreatief Fietsroutenetwerk. Het provinciaal Steunpunt Fiets is hét aanspreekpunt voor gemeenten, bedrijven, scholen en inwoners voor fietsgerelateerde vraagstukken.

De provinciale Fietsbarometer verzamelt en combineert objectieve informatie over de staat van de fietspaden, fietstellingen, ongevallencijfers en fietstevredenheid. Deze mogelijkheden worden verder uitgerold. De provincie Antwerpen biedt dit instrument – uniek in Europa – aan in een open-data formule voor de lokale besturen en andere belanghebbenden om gerichte investeringen in fietsinfrastructuur te realiseren.

Het Provinciaal Mobiliteitspunt (PMP) begeleidt bedrijven om het woon-werkverkeer op een duurzame wijze te organiseren. Met concrete maatregelen worden de werknemers overtuigd om op een zo vlot mogelijke, gezonde en milieuvriendelijke manier naar het werk komen. Bedrijven kunnen hiervoor een beroep doen op het Pendelfonds. De provinciale administratie heeft in deze een voorbeeldfunctie.

De provincie Antwerpen onderzoekt bovenlokale mobiliteitsproblematieken. Ze heeft daarbij aandacht voor een intermodale aanpak, de samenwerking tussen ruimtelijke ordening en mobiliteit en de afstemming met andere beleidsdomeinen.

De dienst Mobiliteit neemt een ondersteunende rol op in het kader van het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen.

We actualiseren de mobiliteitsstudie Noorderkempen, beginnen met de uitvoering van de Middenkempen en starten met de opmaak van een mobiliteitsvisie voor de Zuiderkempen. We coördineren de procesopvolging en helpen mee de actieplannen te realiseren.

De provincie levert een actieve bijdrage aan de vervoerregiowerking en stelt haar expertise ter beschikking bij de opmaak van de mobiliteitsplannen in de vervoerregio's. Specifieke aandacht gaat daarbij naar de concretisering van het fietsbeleid en de bereikbaarheid van tewerkstellingslocaties.

In het project Verkeersveilige Gemeente worden lokale besturen ondersteund bij de opmaak en uitvoering van een verkeersveiligheidsplan. De provincie Antwerpen biedt expertise en maakt de verkeersveiligheidsacties concreet en meetbaar,

evalueert de snelheids- en ongevallencijfers en optimaliseert de samenwerking tussen politie en gemeente. Gemeenten die de doelstelling bereiken ontvangen het ZERO-label. Het ZERO-label groeit zo uit tot een volwaardige opvolger van het label 10op10.

De Fietspunten worden deel van het fietsbeleid en de dienstverlening zal in samenwerking met de betrokken lokale besturen en sociale economie-organisaties gewaarborgd en uitgerold worden tot buiten de treinstations, voor bijvoorbeeld de netheid langsheen de bovenlokale fietstrajecten.

05 /

LEEFMILIEU

Het Beleidsplan Ruimte Antwerpen dient de basis te zijn van ons toekomstig klimaat-, leefmilieu- en waterbeleid. Het clusteren en verweven van functies, het wegwerken van de ruimtelijke verrommeling, een sterke uitbreiding van het

bosareaal en een blauwgroene dooradering van onze bebouwde gebieden dragen nog het meeste bij tot een beperking van onze uitstoot. Slimmer, efficiënter ruimtegebruik zal leiden tot meer toegankelijke ruimte voor natuur, bos en water.

Integraal waterbeleid

Schade en hinder door wateroverlast en droogte zal de komende jaren toenemen omwille van de extremer wordende weerpatronen. Meer overstromingen en langere droogteperiodes zullen grote impact hebben op onze provincie, met name op de landbouw. Er zal een sterke stijging zijn in het waterverbruik tijdens de zomer en meer vraag zijn van de burger naar water, afkoeling, groen,...

Het provinciale waterbeleid past in het verhaal van de klimaatadaptatie. Ruimte voor water, verminderen van de verhardingsgraad, verhogen van de bufferwerking van de open ruimte, hemelwaterplannen, structureel onderhoud en 'vernatuurlijking' van onze waterlopen en buffergebieden dienen als basis tegen de natte winters met verhoogd overstromingsrisico en de droge, warme zomers met een sterke vraag naar meer (gezuiverd) water. We gaan voor een geïntegreerde aanpak van de problematiek waarbij wordt gekeken naar overkoepelende projecten zoals het aanleggen van natuurlijk ingerichte overstromingsgebieden en buffers met opwaardering van de ecologische kwaliteit op maat van het gebied en dit steeds in overleg met alle actoren in het beleid.

Een belangrijke speler in het waterbeleid is de land- en tuinbouwsector. Door in dialoog te gaan met de sector vergemakkelijken we o.a. het contact tussen

aannemers en landbouwers om bij slibruiming schade aan gewassen zo veel mogelijk te vermijden. We kijken ook via een provinciale watervisie naar hoe de landbouwsector en anderen kunnen geholpen worden in lange droogteperiodes met de zoektocht naar alternatieve watervoorraden.

Prioriteiten integraal waterbeleid:

- De historische achterstand van het onderhoud van waterlopen en pompsystemen wegwerken.
- Ruimte voor Water-projecten: investeringen verhogen en samenwerken met andere diensten voor de nuttige invulling van nieuwe, toegankelijke overstromingsgebieden en buffers.
- Geïntegreerde samenwerking met de andere actoren in het waterbeleid: Aquafin, gemeenten, drinkwatermaatschappijen,...
- Opstellen van een provinciale watervisie: zoveel mogelijk afstappen van diep grondwaterbemaalingen en kijken naar nieuwe watervoorraden zoals effluent van de zuiveringsinstallaties, oppervlaktewater uit buffers,... Er dient hierbij een provinciale visie met aandacht voor de lokale situatie opgesteld te worden, met name voor de landbouwsector als belangrijk waterverbruiker, om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen.
- Onze lokale besturen ondersteunen bij de opmaak van een hemelwater- en droogteplan.

De Kaderrichtlijn Water 2027 zal een sterke uitdaging vormen voor alle spelers in de watersector. Vanuit Europa wordt er opgelegd dat onze oppervlakte- en grondwatervoorraden moeten voldoen aan steeds strenger wordende eisen. De aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel (regenwater vs. afvalwater) en de verhoging van de aansluitingsgraad tot 97% zullen een enorme financiële kost met zich meebrengen. We werken hierover geen aparte visie uit, maar ondersteunen de problematiek vanuit een ruimtelijke context.

Zo vermijden we slechtgelegen en niet multimo- daal ontsloten knooppunten bij de inplanting van nieuwe woongelegenheden. We beogen een ge- integreerd asset management van de rioleringen (bovenlokaal en lokaal).

We streven naar een goede samenwerking met de Polders & Wateringen. Waar zinvol gaan we naar een verdere integratie en neemt de provincie de werking over.

Klimaat en energie

Het uitvoeren van een ruimtelijke studie naar provinciale energielandschappen en de opmaak van een visie voor een provinciaal ruimtelijk energie- beleid zal ons inzicht geven over hoe energie en ruimte op ons grondgebied samengaan. Hiermee spelen we als beleidsmaker in op de energietran- sitie vanuit een sterk ruimtelijke context.

Een belangrijk gegeven is dat indien er gestreefd wordt naar 100% hernieuwbare energie, er een enorm ruimtelijk beslag zal zijn op de nu al kost- bare open ruimte. Om deze zoveel mogelijk te vrijwaren, is er enerzijds een sterke reductie no- dig aan de vraagzijde, anderzijds zullen we in het energieaanbod ook op zoek moeten naar oplos- singen die uitgaan van een gekoppeld ruimte- gebruik (het verweven van functies). Door in te zetten op die bronnen met de grootste potentie op die plek (v.b.: geothermie in de Kempen) maar ook door ongebruikte reststromen te detecteren en te koppelen aan de gebruikers, bouwen we verder op datgene dat er al is.

De kernboodschap hier is dat het energievraagstuk niet enkel een taak is van de energiesector, maar dat dit sterk samenhangt met de manier waarop we wonen, welke landschappelijke kwaliteiten we willen bewaken, onze mobiliteit én hoe we onze economie uitbouwen. Een breed partnerschap met andere overheidsdepartementen en onder- zoeksinstellingen is hier dan ook cruciaal.

In navolging van het klimaatplan 2020 moet een nieuw en ambitieus klimaatplan 2030 voor onze organisatie opgesteld worden met het oog voor de objectieve vermindering van de uitstoot. Zo dient de hoofdstrategie 'de meest groene kWh is de niet-gebruikte kWh' te zijn. We moeten ook het voortouw durven nemen om het bosoppervlak in onze provincie te vergroten. Hieraan gekoppeld kan het een mooie, en vooral efficiënte doelstel- ling zijn om eenzelfde oppervlakte aan bos dat onze provincie rijk is (+/- 60 000 ha), te bescher- men in tropische gebieden via het mondiale- en klimaatbeleid. De klimaatverandering stopt niet aan de grenzen. Maatregelen overzees zijn vaak veel effectiever en goedkoper te realiseren.

Om onze rechtstreekse, interne uitstoot te beper- ken moeten we ons baseren op de Trias Energe- tica-regel:

1. Passieve maatregelen zoals isolatie, groenda- ken,...
2. Het gebruiken van duurzame energiebronnen. Uitstoot die in de bedrijfsvoering van de pro- vincie Antwerpen niet of enkel tegen een zeer hoge kost kan teruggedrongen worden door deze interne maatregelen, wordt via interna- tionale bebossingsprojecten gecompenseerd.
3. Verhoging van de efficiëntie van de bestaande fossiele brandstof, bijvoorbeeld installatie van hoogrendementsketels, aansluiten op warm- tenetten,...

De term 'energieverbruik' dient ruimer te worden bekeken dan alleen maar het daadwerkelijke elektriciteits- en gasverbruik. Men houdt ook rekening met het gehele energieverbruik van onze organisatie.

Anderzijds dienen we in de optiek van onze B2B-visie de ondersteuning van onze gemeenten op het vlak van klimaatplannen te versterken. De provincie zal vanuit DLM en in samenwerking met Kamp C een adviserende rol opnemen naar de lokale overheden in het kader van de burgemeestersconvenant 2030. Vanuit een expertenrol begeleiden we de lokale overheden bij de opmaak van hun toekomstige klimaat- en energieplannen. Sensibilisering is een taak weggelegd voor Vlaanderen. Er zullen dus geen sensibiliserende

acties meer uitgevoerd worden in de toekomst. Er zullen ook geen klimaatfondssubsidies opgestart worden voor de gemeenten.

De groepsaankopen van de provincie hebben jarenlang bijgedragen tot de bewustmaking van de consument. Onderzoek van de Vlaamse energieregulator VREG heeft echter aangetoond dat het systeem van de groepsaankopen niet langer de garantie is voor de goedkoopste prijs, terwijl die perceptie wel leeft. Als overheid kunnen en mogen we de consument niet misleiden. We stoppen daarom met groepsaankopen en moedigen de consument aan gebruik te maken van energieprijzvergelijkers die wel de goedkoopste prijs op de markt garanderen.

Regionale Landschappen en Bosgroepen

De regionale landschappen en bosgroepen zijn recent overgedragen van Vlaanderen naar de provincies. Een doordacht beleidskader dient de werking ervan te stroomlijnen waarbij de regionale landschappen resultaatgericht en kwantificeerbaar werken. Bijdragen aan landschap en natuur zijn meetbaar en dit kan in duidelijke afsprakennota's worden opgenomen.

We streven naar een gebiedsdekkende werking over heel de provincie en hanteren het drietrapsmodel om de kwaliteit van het Vlaamse landschap op te waarderen. Dit model, dat in onze omliggende landen reeds jaren in gebruik is, zal ongecontroleerde initiatieven stroomlijnen en de beschikbare middelen efficiënter doen inzetten. Regionale Landschappen dienen hier het voortouw in te nemen.

We streven naar meetbare resultaten waarbij op structurele wijze de bijdragen van de regionale landschappen worden gekwantificeerd. Kernopdracht is het opnemen van de instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) op twee niveaus:

1. Gebiedsgericht: hetzelfde model van vrijwillige, laagdrempelige werking naar private eigenaars toe zoals dat gebeurt bij de bosgroepen zodat zij gemotiveerd worden om effectief mee te werken aan habitatgebieden en instandhoudingsdoelstellingen.
2. Gebiedsondersteunend: een buffering voorzien rondom habitatgebieden en ontsnippering wegwerken vanuit een ruimtelijke context waardoor de natuurgebieden en landschappen geen eilandjes worden, maar effectief geconnecteerde natuurgebieden- en landschappen vormen.

De uitbreiding van het aantal regionale landschappen moet samengaan met een evenredige uitbreiding van het budget (gedeelde kost Vlaanderen, provincies en gemeenten). De bijdragen van gemeenten en provincie voor de basiswerking dienen geïndexeerd te worden.

De opstart van een Loket Onderhoud Buitendienst (LOB) moet over de verschillende beleidsniveaus heen een efficiëntiewinst realiseren. Het is logisch dat gemeenten hier minstens een stuk van zouden betalen (al dan niet via het gemeente- en/

of plattelandsfonds) aangezien een deel van deze winsten rechtstreeks ten goede komen van de gemeenten.

Om de klimaatdoelstellingen, instandhoudingsdoelstellingen en bebossingsdoelstellingen te halen dient de werking van de bosgroepen onverkort voortgezet te worden. De bosgroepen ondersteunen met grote tevredenheid van de vele betrokken partners de private eigenaars. De huidige werking waarbij gekozen wordt om op een laagdrempelige manier private boscijezenaars te groeperen en aan te zetten tot effectief bosbeheer met focus op kwaliteit en diversiteit werkt.

Het bosareaal in onze provincie dienen we te versterken en moeten we omvormen naar inheemse gevarieerde loofbossen met oog voor biodiversiteit doelstellingen en stiltebeleving, weg van de plantages met brandgevoelige uitheemse soorten. We starten de denkpiste of een integratie van de bosgroepen en de regionale landschappen een efficiëntiewinst kan boeken en het toekomstig beleid kan stroomlijnen.

We bekijken proactief waar de Bosgroepen en Regionale Landschappen de initiator/facilitator kunnen zijn van bebossingsprojecten in samenwerking met private eigenaars en gemeenten die hun domeinen en gronden ter beschikking stellen.

Vergunningen

Het provinciale vergunningenbeleid is hét belangrijkste instrument om onze ruimtelijke visie om te vormen in daadwerkelijk beleid op het terrein. De integratie van de natuurvergunning in de omgevingsvergunning laat toe ook via hier aan gericht

water- en natuurbeheer te werken. We kunnen bedrijven stimuleren om duurzaam te ondernemen, te kiezen voor duurzame energie en te investeren in biodiversiteit en in ruimte voor water.

Duurzaam milieu- en natuurbeleid

Functionele ecologische netwerken die de versnipperde, maar rijke natuurgebieden in onze provincie zullen verbinden vormen de basis van het toekomstige milieu- en natuurbeleid. Een kwaliteitsvolle blauwgroene infrastructuur zal naast ruimte voor fauna en flora ook ecosystemendiensten (waterzuivering, luchtzuivering, CO₂-opname, schaduw,...) leveren aan onze inwoners.

De basis start met een ruimtelijke visie om grote ecologisch waardevolle buitengebieden te creëren en deze als één netwerk te verbinden. Hiervoor moet er samengewerkt worden met alle partners op het veld. De Dienst Integraal Waterbeleid vormt hier een onmisbare partner als ruggengraat van een provinciaal functioneel ecologisch netwerk. De biodiversiteit in onze waterlopen dient

significant verhoogd te worden mét oog voor de provinciaal prioritaire soorten. Het aantal vismigratieknelpunten op prioritaire waterlopen van 2de categorie dienen voor minstens 50% weggevoerd te worden tijdens de komende legislatuur. Een andere belangrijke ambitie in het kader van biodiversiteitsdoelstellingen maar evengoed in het kader Ruimte Voor Water en Kaderrichtlijn Water is het herstellen van natuurlijke beekvalleien. Dit vergt significante ingrepen waar in nauw contact met alle betrokken partners structureel dient samengewerkt te worden (Agentschap Natuur en Bos, Vlaamse Landmaatschappij, de landbouwsector, Europese projectstructuren,...). Het doel om drie beekvalleien te herstellen moet als minimum beschouwd worden.

Fietsostrades kunnen ook dergelijke natuurverbindende rol spelen. In samenwerking met de dienst mobiliteit wordt er bij opmaak van de planning van nieuwe fietsostrades gekeken waar er een nieuw ecologisch netwerk kan aangelegd worden. Zo kunnen houtkanten, kleine beken en bloemrijke bermen een mooie fietsomgeving verzorgen maar ook instaan als kleine landschapselementen die natuurverbindend werken.

De provinciale groendomeinen en parken vormen grote aaneengesloten stukken natuur en open ruimte. Met de provinciale groendomeinen en parken wordt de lopende samenwerking om

voor alle groendomeinen natuurbeheerplannen en natuurstreefbeelden op te stellen, verdergezet. Er dient ook nagegaan te worden voor welke soorten uit de ruimere landschapsecologische context groendomeinen een stapsteen kunnen zijn in bovenvermelde functionele ecologische netwerken.

De bestrijding van invasieve soorten, zoals de wolhandkrab en de stierkikker dient net zoals de eikenprocessierups onverkort verder gezet te worden in samenwerking met de bosgroepen, DIW en Agentschap Natuur & Bos.

PIH

We bouwen het PIH verder uit als kenniscentrum en zoeken maximaal naar synergieën met de UA en andere onderzoeksinstellingen. Een nieuwe adequate huisvesting dringt zich op en dit biedt opportuniteiten naar clustering. De site

Kronenburgstraat wordt verkocht. We schaffen het lidgeld af en gaan voor transparante en meer kostendekkende tarieven. De ondersteuning 'handhaving' wordt uitgebouwd.

PIME

Met het PIME bezit onze provincie een belangrijke speler op het vlak van milieueducatie. Gelijkaardige initiatieven worden echter deels al door departement Omgeving van Vlaanderen georganiseerd. De Vroente aan de Kalmthoutse Heide, De Helix

in Geraardsbergen en De Duinpanne in De Panne vormen gelijkaardige centra. We willen daarom ook het PIME clusteren met bovengenoemde instellingen.

Trage wegen

De provincie stimuleert een Trage Wegenbeleid via de Regionale Landschappen. De bestaande paden binnen onze provinciale groen- en

recreatiedomeinen worden, waar mogelijk, aangesloten op de lokale trage wegen.

Dierenwelzijn

Binnen de werking van de provincie nemen we onze verantwoordelijkheid op gebied van dierenwelzijn. Dit gaat van een diervriendelijke aanpak

van exoten zoals ganzen, tot het kiezen van geluidsarm vuurwerk. De subsidie aan de dierenopvangcentra in onze provincie wordt verdubbeld.

06 / ECONOMIE

In een welvarende regio krijgen ondernemingen letterlijk en figuurlijk ruimte om te groeien. De manier waarop we in de provincie Antwerpen omgaan met onze ruimtelijke planning is een evenwicht tussen openruimte en niet-openruimte die bestemd is voor wonen, leven én werken. Er is plaats voor de haven, voor grote en kleine bedrijvigheid, land- en tuinbouw, woonzones, ruimte om te ontspannen,... Al deze functies zijn bovendien zo vlot mogelijk met elkaar verbonden in een netwerk van autowegen, wandel- en fietspaden, openbaar vervoer,... Vanuit de gedachte dat economische groei welvaart creëert, is ruimte voor bedrijvigheid in al zijn aspecten een belangrijk onderdeel in de ruimtelijke-planningsprocessen van de provincie Antwerpen.

Het economisch beleid van de provincie Antwerpen is vooral gericht op de versterking van de concurrentie- en innovatiekracht.

De provincie creëert op haar grondgebied een gunstig ondernemersklimaat. Dat doet ze onder andere door het ontwikkelen van bedrijvent centra, bedrijventerreinen, wetenschapsparken, incubatoren,... De POM speelt hierbij een belangrijke rol. In de nieuwe bestuursperiode wordt bovendien gestreefd naar samenwerking met de streekintercommunales.

Het succesvolle detailhandelbeleid wordt verdergezet en waar nodig uitgebreid naar een bovenlokaal niveau (bijv. voor baanwinkels), met als bijkomend voordeel dat kennis en ervaring door de lokale besturen vlotter kunnen worden uitgewisseld. De provincie blijft ook waken over een goed evenwicht tussen baanwinkels en de lokale middenstand in de dorps- en stadscentra.

Innoveren is zorgen voor morgen

De provincie Antwerpen zet met haar subsidiebeleid aan tot innovatie en duurzaamheid in een quatro-helix-samenwerking tussen ondernemers, openbare besturen, burgers en kennisinstellingen. Daarbij waakt ze erover dat een zichtbaar resultaat primeert op louter onderzoek.

De provincie zet grote en kleine bedrijven uit alle sectoren aan tot innovatie, o.a. door een intensieve samenwerking met ondernemersnetwerken en het stimuleren van cross-sectorale netwerking. Innoverende ondernemers kunnen rekenen op provinciale ondersteuning om zelf nieuwe producten,

technologieën of methodieken te ontwikkelen, om innovatieve toepassingen op het grondgebied van de provincie Antwerpen te introduceren, tot en met de fase van een succesvolle vermarkting. Waar het kan, gebeurt dit door een regionale clustering van bedrijven, research- en kennisinstellingen en aanverwante actoren. Dit is mogelijk op verschillende domeinen: chemie, zorginnovatie, klimaatadaptatie (geothermie), detailhandel, land- en tuinbouw, distributie,...

Initiatieven op vlak van innovatie die verder ontwikkeld kunnen worden, zijn bijvoorbeeld:

- het wetenschapspark in Niel met Incubator Darwin, waar de provincie nauw samenwerkt met de Universiteit Antwerpen,
- in Wilrijk wordt een incubatiecentrum voor zorginnovatie uitgebouwd, met een testlab ter bevordering van de tewerkstelling in de zorgsector,
- de verankering van een cluster rond (post-)revalidatie rond het postrevalidatiecentrum van To Walk Again in Herentals,

- innovatie- en incubatieprojecten rond de Kempense kennisinstellingen.

De provincie Antwerpen ondersteunt (o.a. via de cofinanciering van Europese projecten) het benutten en efficiënter maken van duurzame energievormen als geothermie, windenergie, restwarmte of warmtenetten.

Hefboom Europa

Eén van de belangrijke hefboomen voor de realisatie van onze economische doelstellingen zijn Europese subsidies. Europa is voor de provincie Antwerpen een zeer belangrijke partner voor het realiseren van allerlei grote en kleine projecten, verspreid over het hele grondgebied van de provincie. De provinciale cofinanciering heeft hier een gigantisch multiplicatoreffect. Deze inspanningen worden dus zeker verdergezet in de nieuwe bestuursperiode.

De provincie Antwerpen zet daarbij de volgende krijtlijnen uit:

- De mogelijkheden van Europese subsidies voor initiatieven die aansluiten bij en mee vorm geven aan het provinciale beleid, worden beter bekend gemaakt bij lokale besturen. Zij maken daar vandaag nog te weinig gebruik van. Lokale besturen die daarom vragen kunnen rekenen

op provinciale begeleiding om subsidiedossiers op te stellen.

- Ook KMO's krijgen extra begeleiding in de richting van de Europese subsidieprogramma's. Dit type ondernemingen zet het meest in op innovatie maar is nauwelijks vertrouwd met de opportuniteiten van een internationale samenwerking.
- De Europese projecten waarin de provincie participeert focussen niet enkel op research, maar zeker ook op ontwikkeling en vermarkting.

Om het draagvlak voor het Europese project niet alleen bij lokale besturen en KMO's te verhogen, blijft de provincie via Europa Direct ook investeren in educatieve initiatieven voor het lager, secundair en buitengewoon onderwijs én communicatie naar het brede publiek via Pop up Europa.

07 / WERK

Voor iedere vacature een talent / Voor elk talent een job

In een welvarende provincie zorgt economische groei voor extra banen. Het is dan ook belangrijk dat we zoveel mogelijk mensen aan het werk krijgen. Met haar arbeidsmarktbeleid stemt de provincie Antwerpen vraag en aanbod op haar grondgebied beter op elkaar af. Daartoe zet ze sterk in op

- Overleg en samenwerking tussen ondernemers en het onderwijs;
- Het wegwerken van knelpuntberoepen, onder meer door via de Talentenhuisen voor de haven, de logistieke, de bouw- en de zorgsector;
- Het informeren van jongeren en andere werkzoekenden over studie- en beroepsmogelijkheden via het nieuwe Havenbelevingscentrum op de Droogdokkensite, landbouweducatie in de Hooibeekhoeve, Kamp C, zorgbeurzen en met initiatieven als We Are Chemistry of de TRANSIT schoolverlatersdagen.

Op alle domeinen wordt het ondernemerschap gestimuleerd door bij te dragen aan een positieve beeldvorming. Dit kan door het ondersteunen van waardevolle initiatieven als miniondernemingen, de Vliegende Startersbrigade van Voka, de Jonge Antwerpse Ondernemer van het Jaar-Award, de meest ondernemende jeugdbeweging,... Dat de focus hierbij vooral op jonge mensen ligt, zal niet verbazen: de ondernemers van morgen zitten vandaag in de schoolbanken.

Om te slagen in de ambitie om zoveel mogelijk mensen aan het werk te krijgen, is het belangrijk dat aan de juiste randvoorwaarden voldaan is. De provincie kan met al haar diensten en organisaties transversaal, over de beleidsdomeinen heen, een belangrijke rol spelen om drempels als bereikbaarheid en taalachterstand weg te werken.

Flankerend onderwijs- en arbeidsmarktbeleid

Vanuit de vaststelling dat het aantal knelpuntvacatures in onze provincie hoog is, terwijl veel jongeren zonder diploma de schoolbanken verlaten, streeft de provincie Antwerpen met haar flankerend onderwijsbeleid naar een optimale doorstroming van het onderwijs naar de arbeidsmarkt. Sterke regionale partnerschappen tussen onderwijsinstellingen en arbeidsmarktactoren moeten zorgen voor een betere aansluiting tussen

beide entiteiten. De focus ligt daarbij op het wegwerken van knelpuntvacatures.

Extra aandacht gaat naar jongeren en andere doelgroepen die moeilijk toegang vinden tot de arbeidsmarkt én naar regio's waar het aantal vroegtijdige schoolverlaters en/of niet-werkende werkzoekenden hoger dan gemiddeld is.

Vanuit ons flankerend onderwijsbeleid stimuleren we het brede onderwijs- en arbeidsmarktveld om anders te denken over de klassieke schoolloopbaan (leerloopbaandenken) en bouwen we sterke regionale partnerschappen uit tussen scholen en arbeidsmarktactoren in functie van kwalitatieve werkplekken (STEM, duaal leren, aansluiting BuSO-arbeidsmarkt,...). Als intermediair bestuursniveau engageert de provincie zich om het Vlaamse beleid op het gebied van onderwijs (ministerie van Onderwijs en Vorming) en arbeidsmarkt (VDAB) en de bijhorende regelgeving regiogericht mee te ondersteunen. Onze meerwaarde ligt daarbij in de grote vertrouwdheid met regio-specifieke (f)actoren.

Inclusieve economie

Het is een zeer belangrijke ambitie om iedereen aan het werk proberen te krijgen, ook mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Met haar sociale-economie-beleid streeft het provinciebestuur naar een maximale doorstroming van doelgroepmedewerkers naar een baan in de reguliere sector. Meer samenwerking tussen de sociale en de reguliere bedrijven en organisaties leidt tot een inclusieve economie. De provincie geeft daarbij zelf het goede voorbeeld, zowel in haar subsidiebeleid als haar eigen dagdagelijkse werking. Ze stimuleert anderen om dit voorbeeld te volgen, onder meer bij de uitrol van diverse projecten.

Het opzetten van nieuwe synergieën tussen de sector van de sociale economie en andere private en publieke actoren is een permanente opdracht. De provincie speelt daarin een activerende en/of

Als een echte streekmotor brengt de provincie alle relevante partners op regionaal niveau samen in actiegerichte overlegstructuren om expertise te delen en de krachten en middelen te bundelen als antwoord op specifieke regionale noden. Binnen deze structuren gaat men op zoek naar hiaten in het bestaande lokale, regionale en Vlaamse beleid, waarin de provincie een aanvullende rol kan spelen. Dit kan door een actief impulsbeleid te voeren dat aan diverse actoren (lokale besturen, arbeidsmarktorganisaties, scholengemeenschappen,...) toelaat om samen diverse onderwijsflankerende initiatieven te nemen op maat van hun streek. Het doel is om te komen tot zoveel mogelijk breedgedragen, resultaatgerichte synergieën tussen private en publieke actoren.

regisserende rol. Het unieke netwerk van fietspunten in onze provincie is daarvan een mooie illustratie.

De meer dan 450 sociale-economie-ondernemingen in onze provincie (het hoogste aantal van heel Vlaanderen!) kunnen rekenen op provinciale ondersteuning om innovatieve initiatieven op de rails te zetten en tot regulier beleid uit te groeien, tot zelfs om kleine investeringen te doen dankzij de samenwerking met Trividend.

Een bijzonder aandachtspunt tot slot is er over te waken dat wie niet kan doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt - zelfs niet met nieuw opgedane praktijkervaring en na een intensief begeleidingstraject - toch nog op een aangepaste manier opgevangen kan worden in het systeem van de sociale tewerkstelling.

Grensarbeid

In een grensprovincie als de onze liggen er zowel voor Vlamingen als Nederlanders kansen op werk aan de andere kant van de grens. Om arbeidsmigratie te ondersteunen en te bevorderen zijn recent samen met de VDAB en de vakbonden

verscheidene grensinfopunten geïnstalleerd. Het provinciebestuur blijft daarin toekomstgericht investeren, om forenzen en ondernemers met raad en daad bij te staan.

08 / WONEN

De provincie Antwerpen is één van de meest dichtbevolkte en bebouwde regio's van Europa. Van het totaal aan 33,7% bebouwde oppervlakte gaat 14% naar de functie wonen. Terwijl onze bevolking groeit en vergrijsst, worden de huishoudens steeds kleiner. Men voorspelt tegen 2030 een groei van 120.000 inwoners in de provincie Antwerpen, waarvan 15.000 bijkomende 80-plussers die nood hebben aan aangepaste woningen. Deze uitdaging vormt de basis voor het provinciale woonbeleid.

Dit beleid – met het Provinciaal Beleidsplan Ruimte Antwerpen als leidraad - is niet ééndimensionaal, maar bevindt zich op het snijvlak van onder meer ruimtelijke ordening, duurzaamheid en de leefbaarheid. Het belang van dat laatste element kan niet onderschat worden. Volgens de Vlaamse Wooncode heeft iedereen recht op menswaardig wonen en moet iedereen kunnen beschikken over 'een aangepaste woning, van goede kwaliteit, in

een behoorlijke woonomgeving, tegen een betaalbare prijs en met woonzekerheid'.

Het provinciale woonbeleid levert hieraan een actieve bijdrage en ontwikkelt een bovenlokaal ondersteuningsaanbod voor lokale besturen en huisvestingsmaatschappijen om te komen tot zo'n duurzaam, divers en betaalbaar woonaanbod. Dit is toekomstgericht en heeft aandacht voor maatschappelijk kwetsbare doelgroepen.

Daarnaast zet de provincie nieuwe innovatieve pilotprojecten op i.s.m. lokale besturen en diverse woonactoren. Een voorbeeld is geWOONtebreker, een traject, dat zich in een proces van participatie en co-creatie buigt over de woonuitdagingen van morgen, zoals een leefbare woonomgeving met voldoende voorzieningen, een nieuwe invulling voor grote leegstaande gebouwen,...

Het nieuwe wonen

Door de bevolkingsgroei en gezinsverdunding is er nood aan bijkomende woningen. Tegelijk stellen we vast dat het huidige woonaanbod onvoldoende rekening houdt met het feit dat de woonwensen van mensen in elke levensfase anders kunnen zijn.

Willen we de inkrimping van onze open ruimte een halt toeroepen, dan zullen we elke vierkante meter leefruimte die we in de toekomst nodig hebben, op een slimme manier moeten realiseren in de centra van onze steden en gemeenten. Dit kan door compactere bebouwing en nieuwe woonvormen zoals cohousing te stimuleren, nieuwe invulling te geven aan bestaande leegstaande gebouwen, te streven naar een verweving met andere functies zoals bedrijvigheid,... Het is een uitdaging om

dergelijke verdichting slim aan te pakken, zonder in te boeten op de leef- en woonkwaliteit.

Een leefbare woonomgeving vraagt basisvoorzieningen in de onmiddellijke nabijheid: school, winkels, zorg, goede mobiliteitsvoorwaarden en een aantrekkelijke publieke ruimte.

Dit nieuwe wonen moet meer en meer gezien worden als een bovenlokaal verhaal, dat baat heeft bij een provinciale streekmotor. We concretiseren en realiseren onze provinciale woonvisie dan ook bij voorkeur in gebiedsgerichte projecten en/of door mee richting te geven aan een verdichtingsbeleid in bestaande woon- of handelskernen.

Kamp C

Het provinciale woonbeleid bevordert de bouw of renovatie van woningen en woonomgevingen waar zuinig wordt omgesprongen met ruimte en grondstoffen, waar alle nodige voorzieningen voorhanden zijn en waar inspanningen worden geleverd om het samenleven van bewoners te bevorderen. Op het vlak van duurzaam en innovatief

bouwen en wonen heeft Kamp C in Westerlo een belangrijke informatieve en stimulerende opdracht, niet alleen voor het brede publiek maar ook voor lokale besturen en ondernemers in de bouw. De focus van Kamp C zal de volgende jaren onder meer liggen op circulair bouwen en op bouwgerelateerde toepassingen van 3D-printen.

Sterk vertegenwoordigd

We zijn ervan overtuigd dat de aanwezigheid van provinciale vertegenwoordigers in de raden van bestuur van de sociale huisvestingsmaatschappijen voor deze een absolute meerwaarde biedt omwille van de bovenlokale visie en werking van de provincie.

Verder is het belangrijk om het provinciaal beleid de volgende jaren open te stellen naar andere

woonactoren, zoals de sociale verhuurkantoren. Hiertoe wordt een provinciaal platform opgericht met als doelstellingen:

- Het vergroten van het aanbod,
- Het mee ontwikkelen van nieuwe aangepaste woonvormen met aandacht voor kwetsbare doelgroepen (bijv. cohousing).

09 / LANDBOUW

Land- en tuinbouw bekleden een bijzondere plaats in de provincie Antwerpen als een belangrijke economische sector binnen de open ruimte.

Wij stoelen ons landbouwbeleid op drie pijlers:

- ruimte voor landbouw
- onderzoek
- kennisdeling.

De provincie Antwerpen ondersteunt het model van de familiale landbouw: bedrijven in handen van gezinnen die over hun eigen werkkapitaal beschikken en zelf keuzes maken en beslissingen nemen over wat er op hun bedrijf gebeurt. De provincie erkent en waardeert de inspanningen die de hele sector levert en beperkt zich daarom niet tot een bepaalde soort of een bepaald type van land- en tuinbouw.

De vermindering van het aantal landbouwbedrijven (met nog slechts enkele bedrijven per gemeente, zelfs in plattelandsregio's) heeft van de provinciale overheid een eerstelijnsveroverheid gemaakt voor land- en tuinbouwbedrijven. Daarom bouwt de provincie voor deze sector een degelijke dienstverlening uit met een professionele helpdesk.

In de nieuwe bestuursperiode blijft de provincie Antwerpen investeren in praktijkgericht land- en tuinbouwonderzoek. Zo wordt verder samengewerkt met onderzoeksinstellingen, universitair en met de hogescholen. Zo werken we aan de verbetering van het provinciaal land- en tuinbouwonderwijs.

Een groot deel van de open ruimte wordt bewerkt en beheerd door land- en tuinbouwers. Met diverse imagooversterkende initiatieven bouwt de provincie mee aan een breed maatschappelijk draagvlak voor de sector. Zo zet ze onder andere in op een

korte keten voor hoeve- en streekproducten. Als overheid geeft de provincie het goede voorbeeld, door zelf zoveel mogelijk gebruik te maken van korteketenproducten.

Daarnaast stimuleert en ondersteunt de provincie allerhande verbredingsactiviteiten binnen de land- en tuinbouwsector. Het gaat dan om zowel 'gele' (korte keten, hoevetoerisme, zelfpluk, groene zorg,...) als 'groene' (agrarisches natuurbeheer, landschapsbeheer, hergebruik van afvalstoffen,...) of 'rode' (energieproductie, grondstof voor biobrandstoffen, biogasproductie,...) en 'blauwe' (beheer van overstromingsgebieden, oeverzones ...) activiteiten. Waar dat kan, vormt de provincie de verbinding tussen de 'aanbieder' en de 'verbruiker'.

Het provinciale land- en tuinbouwbeleid legt niet alleen linken naar verbreding, maar ook naar ruimtelijke ordening, milieu, landschap,... Extra aandacht wordt besteed aan de ontwikkeling van verschillende vormen van stadslandbouw en aan het verbinden van landbouwactiviteiten uit de rand van de stad met de verstedelijkte samenleving.

De provincie Antwerpen ondersteunt landbouweducatie (o.a. via Plattelandsklassen) om jongeren en andere doelgroepen te laten kennismaken met de diversiteit en de uitdagingen van de hedendaagse land- en tuinbouw. Steeds minder mensen kennen immers de oorsprong van hun voedsel en de manier waarop het geproduceerd wordt. De provincie verbreedt het maatschappelijk draagvlak voor de sector door bij te dragen aan een correcte beeldvorming, zodat burgers hun mening kunnen vormen met kennis van zaken en realiteitszin. Zo leren consumenten de waarde van de sector beter kennen m.b.t. de kwaliteit van de producten, het beheer van de open ruimte, innovatie,

ondernemerschap, tewerkstelling, exportwaarde én voedselzekerheid en voedselveiligheid. Extra aandacht gaat naar het correct informeren van lokale ambtenaren en mandatarissen.

De provincie Antwerpen sensibiliseert de medegebruikers van het agrarisch gebied. Immers de land- en tuinbouw heeft niet alleen een economisch belang, maar is ook drager van het landschap en beheerder van de open ruimte.

10 /

PLATTELANDS- BELEID

Op basis van bebouwings- en bevolkingscijfers heeft Vlaanderen het platteland in de provincie Antwerpen afgebakend. Dit omvat het hele grondgebied van onze provincie, uitgezonderd de stedelijke gebieden Antwerpen, Mechelen en Turnhout. Toch kan ook de stad niet los worden gezien van zijn omliggende platteland. Hier ontwikkelen zich zeer specifieke uitwisselingen op diverse domeinen, o.a. via korteketenvoeding, trage wegen, stadslandbouw, een goed plattelandsbeleid beperkt zich dus niet enkel tot de niet-stedelijke omgeving.

De agrarische sector is weliswaar een belangrijke drager van het platteland, toch is het slechts één van de vele aspecten van een dynamisch beleid op maat van het buitengebied. Bij uitstek is dit dan ook een horizontaal beleidsdomein, dat voor iedere uitdaging een geïntegreerde samenwerking vereist, waarbij onze provinciale diensten en instellingen prioritaire partners zijn over de beleidsdomeinen heen. We maken dus optimaal gebruik van de eigen expertise.

Daarnaast zal steeds samenwerking gezocht worden met andere administraties en bestuursniveaus,

met burgers en middenveldorganisaties, kennisinstellingen, ondernemers,... Dat is belangrijk, want het zijn deze derden die op het terrein de vertaalslag maken van theorie naar praktijk. Vaak zijn projectsubsidies de hefboom om dit te realiseren. Zij zijn echter geen doel op zich. Een goed initiatief is pas geslaagd wanneer het na de projectperiode zelfstandig blijft voortbestaan, ingebed in regulier beleid. Provinciale plattelandssubsidies worden bovendien aangewend om te investeren in mensen, niet in stenen. Ze worden m.a.w. niet aangewend om louter te bouwen of te renoveren, maar ter versterking van het socio-economisch weefsel van de lokale gemeenschap en haar omgeving.

Lokale besturen op het platteland worden vandaag geconfronteerd met diverse uitdagingen die een bedreiging vormen voor hun socio-economische weefsel. De provincie Antwerpen heeft, o.a. via LEADER en RURANT, als incubator en coördinator van diverse projecten veel kennis en ervaring opgebouwd, die we ondersteunend en vraaggericht ten dienste zullen stellen van lokale besturen om zo de leefbaarheid van het buitengebied te bevorderen.

Een dorp dient niet alleen om te slapen

Bijzondere aandacht gaat naar de leefbaarheid van kleinere dorpen en gehuchten. Wie op het platteland woont, moet als burger optimaal aan de samenleving kunnen deelnemen. Eén van de hefbomen is het hebben van een baan. Daarvoor

is het belangrijk om mobiel te zijn, zelfs bij het solliciteren. Lokale handel floreert in leefbare kernen. Er wordt geïnvesteerd in nieuwe diensten en voorzieningen, ... Vandaag zijn de inwoners van die dorpen bereid om daarvoor zelf mee de handen

uit de mouwen steken. Dankzij dit engagement worden burgers een deel van de oplossing en is de taak van de overheid eerder faciliterend dan sturend. Dat is de kern van het nieuwe dorpenbeleid.

De methodiek die hiervoor in de voorbije legislatuur werd ontwikkeld, wordt nu aan een billijke vergoeding - afhankelijk van de geboden dienstverlening - aan lokale besturen aangeboden om de veerkracht van de dorpen te verstevigen. Lokale besturen kunnen hiervoor een beroep doen op ervaren dorpenadviseurs, vergelijkbaar met de detailhandelscoaches die de provincie reeds inzet, voorlopig a rato van maximaal zeven dorpen per jaar.

Het nieuwe dorpenbeleid is maatwerk. Ieder dorp is immers anders. Telkens zullen zich andere uitdagingen en opportuniteiten voordoen. Het ene dorp zal meer baat hebben bij nieuwe woonvormen als cohousing, elders ligt de focus op het versterken van de lokale economie, zijn investeringen nodig die ouderen toelaten om langer in hun

eigen huis of buurt te blijven wonen in plaats van een duurder woonzorgcentrum, tracht men een voldoende lokaal aanbod van goederen en diensten te garanderen, speelt men in op wijzigende klimaatomstandigheden, wordt de basismobiliteit verbeterd zodat men zich vlotter van en naar het werk of de opleidingsplek kan verplaatsen,...

De taak van het provinciebestuur is niet om zelf nieuwe initiatieven te ontwikkelen in deze dorpen, maar ondersteunend te werken aan de lokale besturen. Deze ondersteuning is niet structureel maar een impuls om nieuwe initiatieven te ontwikkelen, uit te testen en groeikansen te geven, die tenslotte lokaal of regionaal structureel ingebed worden.

Het vaak nog versnipperde aanbod van de verschillende diensten die de provincie Antwerpen nu al aan de lokale besturen aanbiedt, zal gebundeld worden aangeboden zodat dit in de dorpen een multidisciplinair effect kan genereren en echt versterkend kan werken.

De kerk in 't midden ?

Bijzondere aandacht verdient de groeiende problematiek van kerken en andere religieuze gebouwen die aan de eredienst worden onttrokken, zowel in de stad als op het platteland. Met een aan het dorpenbeleid vergelijkbare methodiek kan de provincie de katalysator zijn om deze deels of geheel een nieuwe bestemming te geven, die de socio-economische structuren van de lokale gemeenschap ten goede komt. Om dit te realiseren is een actieve samenwerking met de buurt en

zowel publieke als private partners onontbeerlijk. Op dezelfde wijze als in de vorige legislatuur een dorpenbeleid op de rails werd gezet, wordt nu een breed gedragen kerkenbeleid ontwikkeld. Dit gebeurt door de situatie op het grondgebied van de hele provincie in kaart te brengen, een specifieke methodiek te ontwikkelen die voldoende ruimte laat voor maatwerk en deze uit te testen in een vijftal testcases om eens hij op punt staat uitgerold te kunnen worden over de hele provincie.

Provinciaal cultuurhuis de Warande

Zolang de Vlaamse regelgeving niet wijzigt, is de beste plaats voor de Warande onder de vleugels van de provincie Antwerpen, omwille van haar bovenlokale werking en uitstraling. De provincie zal hierin haar verantwoordelijkheid nemen. Om

de investeringen van de voorbije jaren optimaal te laten renderen krijgt het huis de kans om zich verder te ontwikkelen met een bovenlokale programmatie en onthaalfunctie, onder andere als congreslocatie. Samen met de stad Turnhout wordt

bekeken hoe het aanbod van DocAtlas een plaats kan vinden in de stedelijke bibliotheek, wanneer die terugkeert naar de Warandesite.

Een regionaal draagvlak in de Kempen is voor de Warande zeer belangrijk. Dit wordt onder andere gerealiseerd binnen de schoot van 't Pact

(de samenwerking van de Warande met de cultuurcentra van Geel, Herentals, Mol en Heist-op-den-Berg) en door geregelde contacten met de lokale besturen in het arrondissement Turnhout. Daarnaast wordt een brede bevraging georganiseerd naar de positie en de opdracht van de Warande in de Kempen.

11 / ONDERWIJS

Gelijke kansen met de lat voor iedereen hoog

De voorbije jaren lag in het provinciale onderwijs een grote klemtoon op gelijke kansen in het onderwijs. Terecht, het onderwijs speelt immers een belangrijke rol om mensen kansen te geven in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Het is belangrijk dat kinderen door goed onderwijs hun mogelijkheden en talenten ontdekken en ten volle kunnen ontwikkelen. En dit binnen de mogelijkheden van het kind. Maar 'gelijke kansen'

mag niet synoniem zijn voor 'gelijke uitkomsten'. Er mag geëxcelleerd worden. Aan de hand van kwalitatief onderwijs moet voor elke leerling, ook de sterke, de lat zo hoog mogelijk gelegd worden aansluitend bij diens mogelijkheden. Verder wordt er binnen de schoolcultuur ook gestreefd naar waarden, normen en attitudes zoals ambitie, inzet, discipline en respect.

Geen domeinschool, wel een ambitieuze school met expertise

Wij onderschrijven het belang van een Provinciaal Onderwijs Antwerpen (POA) dat zich profileert als een ambitieuze onderwijsverstrekker met expertise in duidelijk afgebakende onderwijsvormen, domeinen en studierichtingen waar we op provinciaal niveau een verschil kunnen maken. Dit enkel binnen de onderwijsvormen die zich situeren in de finaliteiten doorstroom/arbeidsmarkt en arbeidsmarkt op zich; met andere woorden gericht op het technisch en beroepsonderwijs. En dit zowel in het voltijds als deeltijds, secundair en volwassenenonderwijs. De finaliteit enkel doorstroom bieden we niet aan.

In het secundair onderwijs willen we geen zogenaamde brede eerste graad waarbij de keuze wordt uitgesteld tot na de eerste graad.

In het CVO willen we het huidige aanbod van opleidingen behouden, maar voorrang geven aan opleidingen afgestemd op de noden van de arbeidsmarkt. Vanuit die optiek moet ook de opleiding Nederlands voor anderstaligen meer aandacht krijgen.

Samenwerking met onderwijsverstrekkers en andere partners

Het is belangrijk dat het POA een complementair aanbod ontwikkelt op het reeds aanwezige in een stad of regio, zonder daarbij in concurrentie te gaan met andere onderwijsverstrekkers. Belangrijke beleidskeuzes nemen we in samenspraak met de andere netten en de Vlaamse overheid.

Daarnaast blijven we inzetten op een goede afstemming van het studieaanbod op de arbeidsmarkt, zowel met de secundaire scholen als het volwassenenonderwijs. Daarbij richt de provincie Antwerpen zich op het Vlaamse beleid inzake onderwijs alsook op haar arbeidsmarktgericht beleid (VDAB). Als bovenlokale partner zijn we immers vertrouwd met de regio-specifieke context en noden. In overleg met tal van partners draagt de provincie via het onderwijs bij tot een inclusieve arbeidsmarkt door in te zetten op kwalitatieve opleidingen die zowel tegemoet komen aan de noden van de leerlingen als aan de wensen en noden van de arbeidsmarkt. In het kader hiervan bepleiten we een intensieve samenwerking met de bedrijfswereld. Enerzijds doen leerkrachten nieuwe ervaringen op bij bedrijven zodat ze de vinger aan de pols houden van nieuwe ontwikkelingen binnen of noden van de sector. Anderzijds worden mensen uit de bedrijfswereld via een systeem van

zij-instroom en opdrachthouders gestimuleerd om les te komen geven.

Het provinciaal onderwijs beschikt over een goede expertise om NEET-jongeren ('not in education, employment or training'), leerlingen van het BuSO en volwassenen zonder enige onderwijskwalificatie via deeltijds onderwijs of duaal leren naar de arbeidsmarkt te begeleiden. We blijven dus inzetten op het brede onderwijs- en arbeidsmarktbeleid. Dit behelst ook aandacht voor de inclusieve economie waarmee gestreefd wordt naar een win-winsituatie voor enerzijds mensen die moeilijk een plaats vinden in de reguliere arbeidsmarkt en anderzijds de bedrijven die hen tewerkstellen.

Ook willen we met het provinciaal onderwijs een antwoord bieden op de stijgende behoefte aan beroepen in de zorg. Het sectoroverleg met het Provinciaal Overlegplatform Promotie Zorgberoepen (POPZ) blijft hierin een belangrijke rol spelen met de ontwikkeling van een actieplan gericht op de bevordering van de instroom en uiteraard preventie van uitstroom in de sector. Ook blijft de provincie betrokken in het samenwerkingsverband Zorgtalent met de stad Antwerpen en de VDAB.

Focus, ook in het flankerend aanbod

Net zoals we onze leerlingen willen laten excelleren door in te zetten op talentontwikkeling, is het ook van belang dat we in ons onderwijsbeleid een duidelijke focus aanbrengen. Wie surft naar het beleidsdomein 'onderwijs en vorming' op de provinciale website verdwaalt in de talrijke zijsporen die er in de loop van de jaren opgezet zijn.

Wij pleiten voor een sterke focus op de arbeidsmarkt en complementariteit met het lokale onderwijs, en dit ook in het flankerend onderwijs.

Het flankerend onderwijs moet focussen op kerntaken waarbij het een onderscheidende rol kan spelen voor tal van partners uit de bedrijfswereld en overheden.

In het kader van ons onderwijsbeleid gericht op knelpuntberoepen willen we zeker in samenwerking met het Havenbedrijf en de stad Antwerpen aan de hand van het vernieuwde Havenbelevingscentrum inzetten op de speerpuntsector die de haven voor onze provincie is. Niet alleen willen

we de educatieve pijler mee uitbouwen, maar ook het infopunt zijn waar jongeren en werkzoekenden terecht kunnen met vragen over studie- en opleidingsmogelijkheden gericht op een tewerkstelling in de haven.

Daarnaast is er ook nog een duidelijke rol weggelegd voor Campus Vesta die in de provincie over een uniek opleidingsaanbod beschikt voor politie, brandweer, ambulanciers en bedrijven. Er moet evenwel gestreefd worden naar een meer intensieve samenwerking op Vlaams niveau, onder meer wat de politieopleidingen betreft.

Een versterkte focus op het (flankerend) onderwijs waarin de provincie zich kan differentiëren,

impliceert ook de afbouw van activiteiten binnen het niet-leerplichtonderwijs waarin de provincie niet langer een unique selling point inneemt. Inovant en het Provinciaal Veiligheidsinstituut zijn elk op hun terrein een gevestigde waarde. We zoeken partners om deze werking over te nemen en te bestendigen.

We investeren in een grondige renovatie en volledig nieuw interactief museumparcours in het Suske en Wiske- Kindermuseum in Kalmthout. De uitbating zelf zien we in de toekomst niet langer als een taak van de provincie. Hiervoor willen we samenwerken met de privésector. Het Ruienhuis in Antwerpen bewijst dat dit succesvol kan zijn.

Leerlingen én leerkrachten staan centraal

De voorbije legislatuur is er door het POA zwaar geïnvesteerd in infrastructuur. Ook zijn er voortdurend investeringen gedaan in machines en technologie die garant staan voor een hoogstaand opleidingsniveau. De komende beleidsperiode moet er evenwel meer aandacht zijn voor het menselijk kapitaal.

Ten gevolge van de toenemende diversiteit op de schoolbanken op etnisch-cultureel vlak, maar zeker ook wat betreft de toenemende, specifieke noden van leerlingen die een meer op-maat-onderwijs vereisen, staan leerkrachten onder druk. We willen daarom meer in ondersteuning voor het personeel investeren in de klas en in de school. Een mogelijke verdeelsleutel voor deze extra middelen is een rechtstreekse koppeling ervan aan zorgbehoevende leerlingen of leerlingen met bijzondere kenmerken.

In het kader hiervan kan een sterk pleidooi gehouden worden voor minder centralisme en meer autonomie voor de scholen. Hoewel centraal

management nodig is voor een goede werking wat betreft een efficiënt zakelijk beleid en het beheer van overheadprocessen, hebben we de mensen en middelen in mindere mate nodig in 'bovenschools' management. Wel in de klas en in de school: daar zijn de leerlingen, daar gebeurt het. De scholen moeten bovendien de autonomie krijgen om hun beleid aan te passen aan de eigen context, die ze als geen ander kennen.

Bovendien moet het personeelsbeleid op een objectieve leest geschoeid zijn. De kwaliteiten van een sollicitant primeren en aspecten als partijkaart, familiale of amicale banden kunnen op geen enkele manier een rol spelen. Er moet streng toegekeken worden op de selectieprocedure waarover een grondig rapport aan de deputatie voorgelegd wordt.

De komende legislatuur is het ook wenselijk dat beslissingen over het schoolbeleid aan de deputatie voorgelegd worden.

Neutraliteit

Een onderwijs dat garant staat voor gelijke kansen, kan niet anders dan de neutraliteit onderschrijven. Een school moet een veilige haven zijn waar kinderen, van welke afkomst ook, los van ideologie en godsdienst zichzelf kunnen ontplooiën tot geëmancipeerde volwassenen die ongeremd hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Het provinciaal onderwijs speelt daarom een sleutelrol in een positieve integratie van jongeren met een

niet-Vlaamse achtergrond of met een andere religie. Ze kan hier niet in slagen door net verschillen te cultiveren. Het is daarom ook vanzelfsprekend dat het verbod op politieke, filosofische of religieuze symbolen gehandhaafd wordt. Het provinciaal onderwijs biedt de garantie op een neutrale leeromgeving.

Maximumfactuur en financiën

Na twee schooljaren dient een evaluatie van de maximumfactuur zich aan. We onderschrijven het belang dat ouders op voorhand weten wat een schooljaar zal kosten en scholen inspanningen doen om de schoolfactuur zo laag als mogelijk te houden. Wel willen we bekijken wat de invloed ervan is op schoolactiviteiten, zoals bijvoorbeeld de kwaliteit van de buitenschoolse educatieve activiteiten. Daarnaast is het opportuun om het systeem naar rendement te optimaliseren.

Voorts is het voor het provinciaal onderwijs van groot belang om tijdig klaar te zijn met de

voorbereidingen op de aankomende taxshelter. Deze fiscale maatregel staat toe dat bedrijven mee in de technische, didactische uitrusting van het provinciaal onderwijs investeren. Daarbij engageert het provinciaal onderwijs zich ertoe dat ze voor elke euro die bedrijven investeren, zelf een euro toevoegt.

Tenslotte willen we ook de banden nauwer aanhalen met alle hogescholen op ons grondgebied en de AP Hogeschool, waar de provincie Antwerpen nu al een belangrijke partner is, in het bijzonder.

12 / VRIJE TIJD

We zorgen ervoor dat er steeds meer inwoners van de provincie Antwerpen, Vlaanderen en Zuid-Nederland meer van hun vrije tijd besteden in onze provincie. Dit met als voornaamste doel om de toeristische economie te stimuleren en extra bestedingen voor onder andere onze horeca en kleinschalige logies aan te trekken.

Het is daarom van belang dat enerzijds onze provinciale domeinen zo beheerd en gefaciliteerd

worden dat ze binnen de verantwoorde grenzen een zo hoog mogelijk aantal bezoekers kunnen ontvangen. Maar anderzijds moet er ook een geïntegreerde regiobestemmings- en belevingspromotie gevoerd worden.

Als provinciale overheid willen we immers aan alle betrokken 'streekholders' maximale return garanderen.

Domeinen

Vooreerst maken we een provinciaal 'aanbodplan' voor zowel groendomeinen, parken en recreatiedomeinen. Daarbij moet er uiteraard rekening gehouden worden met het aanbod van andere, al dan niet publieke domeinen in of nabij de provincie. Het plan bevat een inventaris van enerzijds onontgonnen mogelijkheden en anderzijds overaanbod.

Uiteindelijk zorgen we voor een balans tussen het publieke aanbod (i.e. de provinciale domeinen en het provinciale fiets- en wandelknooppuntennetwerk) en het particuliere vrijetijdsaanbod, waarbij de vraag van de gebruiker het vertrekpunt blijft.

Groendomeinen voor de stiltezoeker

Groendomeinen zijn bos- en natuurdomeinen waar vooral natuurbeleving en stilte centraal staan. Het zwaartepunt van toekomstige investeringen ligt hier bij het natuurlijk onderhoud van het domein (onderhoud paden, dunning bos, bestrijding exoten,...). De link met milieu en klimaat wordt hier uitgebouwd of versterkt. Accommodatie

wordt tot een minimum beperkt, maar moet wel beantwoorden aan hedendaagse normen en een geoptimaliseerd bezoekersonthaal (sanitair, parking) toelaten. Om de maatschappelijke waarde van het groendomein tot zijn recht te laten komen, kunnen er beperkte recreatieve en passende educatieve activiteiten ontwikkeld worden.

Parken voor multimodale gebruikers

In de provinciale parkdomeinen wordt er gestreefd naar een combinatie van natuur en rust enerzijds en familiale beleving en zachte recreatie anderzijds. Die ruimte voor beleving wordt voornamelijk gehaald uit de aard en de historische identiteit van het domein. Het beleid en de investeringen zijn op zowel natuur en ruimte als de familiale beleving gericht.

Eventuele bestaande sportfaciliteiten worden onderhouden of afgewerkt, maar er worden geen bijkomende sportprojecten geïnitieerd door de provincie. Daarnaast blijft er ook ruimte voor de ontwikkeling van activiteiten, waarbij we meer willen inzetten op samenwerking met externe partners.

Recreatiedomeinen voor de actieve recreant

In de recreatie- en belevingsdomeinen wordt gefocust op de pure recreatie, sport en beleving voor groot en klein. Naar het voorbeeld van De Schorre willen we een intensieve publiek-private

samenwerking stimuleren waarbij de private inkomsten toelaten om gerichte investeringen te doen in het domein als facilitator van recreatieve activiteiten, bij voorkeur van bovenlokale aard.

Lilse Bergen

Een eventueel verhoogd engagement van de provincie in de Lilse Bergen wordt gekoppeld aan het APB Zilvermeer, en dit zowel beheersmatig als financieel. Een akkoord rond het afbouwen

van de canon van het Zilvermeer is de hefboom om recurrent de nodige middelen vrij te kunnen maken voor het beheer van de Lilse Bergen.

Hof van Leysen

Gezien zijn beperkte oppervlakte en zeer lokaal bereik wordt het Hof van Leysen best overgedragen

aan de stad Antwerpen.

Kempens Landschap

Kempens Landschap vzw speelt een belangrijke rol bij de ondersteuning van lokale besturen in het behoud, het beheer en het publiek ontsluiten van waardevolle openruimtegebieden, historische

landschappen en erfgoedsites. Om deze werking veilig te stellen wordt de lange termijn financiering en het zakelijk model doorgelicht.

Toerisme

Een eerste taakstelling van TPA is het voeren van promotie, al dan niet samen met andere private of publieke partners. Samenwerking en afstemming met de gemeenten en de andere provincies (in kader van Vlaanderen Vakantieland) is hierbij prioritair. Een tweede taak is het informeren en begeleiden van de lokale aanbieders, zeker wat betreft ontwikkelingen in het hedendaagse toerisme. Daarbij verliest TPA niet uit het oog dat de generieke promotie over de regiobeleving wel door alle streekholders gedragen en verspreid moet worden. Absoluut prioritair is dat daarbij het gebruikersperspectief primeert.

TPA staat daarom mee in voor het bewaken en bevorderen van de kwaliteit van de domeinen (zowel wat betreft de activiteiten, milieu-educatie als de natuurlijke troeven) alsook van het fiets- en wandelknooppuntennetwerk .

TPA vergaart en deelt kennis met alle actoren in de sector. Dit betekent ook het op touw zetten van acties om het aanbod meer 'drempelvrij' te maken.

13 / ERFGOED

Wat het onroerend erfgoedbeleid betreft, schuiven we als provincie drie prioriteiten naar voor: onze Monumentenwacht, het archeologisch depot en de herbestemming van religieus erfgoed.

Via de Monumentenwacht blijven we de lokale eigenaars en beheerders van monumenten en bouwkundig erfgoed ondersteunen via bouwkundige inspecties en advies over het behoud.

Daarnaast zien we dat de snelle afname van religieuze activiteiten lokale overheden en kerkbesturen met vragen en uitdagingen confronteert over behoud, beheer en herbestemming van hun religieus erfgoed. Wij kunnen als neutrale partner mee het ondersteunend kader scheppen via advies over dit erfgoed en door begeleiding naar een nieuwe bestemming.

Het project van de Fortengordel ronden we af. De doelstelling is bereikt. Het is nu aan de gemeenten om dit verder uit te werken.

Ons archeologisch depot vult de nood in aan een goede bewaarplaats met onderzoeksruimte van archeologische en ander waardevol onroerend erfgoed. Wij doen dit complementair aan anderen. We willen onze archeologische objecten ook ontsluiten naar het grote publiek.

We houden ons tot slot aan de wettelijk bepaalde opdracht inzake het financieren van de erediensten. In dat kader blijven we de besturen en bedienaren van de erkende erediensten en vrijzinnige instellingen financieel ondersteunen.

14 /

MONDIAAL BELEID

De provincie Antwerpen blijft zich onverkort engageren om jaarlijks 0,7% van de gewone begroting te besteden aan ontwikkelingssamenwerking. We stappen wel af van de politiek om als provincie een apart beleid te voeren en ruim 1/3 van het budget te gebruiken voor eigen personeelsinzet. Deze aanzienlijke overhead is niet in verhouding. Er zijn voldoende NGO's die een kwalitatieve werking en verdeling van de middelen kunnen garanderen.

Ook een versnippering van het budget is weinig doeltreffend. Het Departement Financiën zal er jaarlijks op toezien dat het budget integraal aan maximaal vier door de deputatie aan te duiden NGO's gestort wordt. Eénmaal per jaar brengen deze NGO's hierover verslag uit in de commissie financiën. Bij de gesubsidieerde NGO's zit minstens één internationale organisatie zoals Unicef

of het Rode Kruis, minstens één organisatie met een lokale verankering zoals Vredeseilanden of Artsen Zonder Vakantie en minstens één organisatie die actief is rond klimaat en/of bebossing zoals Rainforest Alliance of BOS+.

Een significant deel van het budget wordt op die manier gealloceerd in het kader van ons Klimaatplan 2030. Uitstoot die in de bedrijfsvoering van de provincie Antwerpen niet of enkel tegen een zeer hoge kost kan teruggedrongen worden door interne maatregelen, wordt via internationale bebossingsprojecten gecompenseerd. Hierbij wordt de lokale bevolking aangeduid als beheerder van de bossen en natuurgebieden met oog op het bewaren van de biodiversiteit, maar ook met oog op de economische inkomsten die kunnen gegenereerd worden voor de bevolking.

15 / INTERNE ORGANISATIE

De ondersteunende departementen (DLOG, DICT, DFIN, DMCO) staan, zoals het woord zelf zegt, ten dienste van de beleidsdepartementen. Bij elk deputatiebesluit van de beleidsdepartementen, krijgen de ondersteunende diensten de mogelijkheid opmerkingen toe te voegen. Sowieso wordt door het Departement Financiën bij elk deputatiebesluit een toelichting gevoegd over de financiële impact van de beslissing.

PERSONEEL

Het personeel is de eerste en beste ambassadeur van een dienstverlenende overheid als de provincie. Onze klanten, de steden en gemeenten, en de burger leggen de lat hoog.

We hebben heel wat kwaliteiten en talent in huis, dus aan ons om de uitdaging aan te gaan. We

moeten hierbij ambitieus durven zijn, maar ook kritisch voor onszelf. Dat doen we onder meer door onze dienstverlening regelmatig te evalueren en onze processen te durven herdenken. Op die manier bereiden we onze organisatie en onze mensen voor op de toekomst en dat is er één van constante transitie. Stilstaan is niet langer een optie.

Klantvriendelijke benadering

Hedendaags personeelsbeleid behelst meer dan administratieve dienstverlening aan de interne klanten zoals loonadministratie en de zorg dat de werknemer voorzien wordt van zowel door de wet vooropgestelde beschermingen als extralegale voordelen. Er is ook het mensgerichte aspect ofwel soft HR-beleid zoals de zorg voor werktevredenheid van de werknemers en talentmanagement waarmee ingezet wordt op ontwikkelkansen.

Het personeelsbeleid heeft de voorbije jaren sterk ingezet op een HR-beleid dat werk maakt van

talentmanagement. Daar willen we verder op inzetten. Daarnaast moet er volgens de klantgerichte benadering, die het personeelsbeleid onderschrijft, voldoende aandacht zijn voor de 'basisdienstverlening' naar onze medewerkers.

Ook het onthaalbeleid wordt hierop afgestemd. Nieuwe collega's moeten zich welkom voelen door een proactieve begeleiding.

Soft HR-beleid

Nu op vlak van soft HR het talentmanagement zijn ingang heeft gevonden, willen we dit ingeslagen pad verder bewandelen. Dit zowel op vlak van ontwikkelbeleid als op vlak van leiderschap. Hoe goed de intenties van het HR-beleid ook zijn, dit valt of staat met de kwaliteiten van de leidinggevende die deze moet verwezenlijken of zelfs belichamen. Daarom willen we inzetten op voldoende ondersteuning en omkadering van het leidinggevend personeel.

Aansluitend hierbij zetten we in op een open cultuur die gegarandeerd wordt door een deontologisch kader dat verankerd wordt in onze

bedrijfswaarden. Het is cruciaal dat deze door de werknemers gedeeld en onderschreven worden.

Binnen zowel talentmanagement als duurzaam loopbaanbeleid is het ook belangrijk dat medewerkers de kans krijgen om zich op diverse manieren verder te ontwikkelen, wat een win-win is voor zowel de medewerker als de organisatie. Daartoe behoort zeker ook opleiding en deelname aan andere externe activiteiten in het werkveld. Desalniettemin moet hierbij enige pragmatiek aan de dag gelegd worden. Zeker in de groeiende internationale markt van opleidingen en congressen die veelal duur zijn en met een beperkte

meerwaarde voor onze organisatie, moet het kaf van het koren gescheiden worden.

Vervolgens wordt het talentmanagement ook doorgetrokken in de werving van nieuw personeel. Daarbij staan de competenties van de kandidaten centraal, los van de complexiteit van de functie. Uiteraard streven we ernaar dat minderheidsgroepen en mensen met een beperking hun weg vinden naar de organisatie. Er is binnen de organisatie immers geen plaats voor discriminatie, evenwel ook niet voor positieve discriminatie. Dit gaat ook op wat betreft gendergelijkheid of leeftijd.

Tenslotte zetten we de contractualisering van het medewerkersbestand voort. Dit uiteraard met blijvende aandacht voor de negatieve impact van de toenemende responsabiliseringsbijdrage.

Het huidige beleid met betrekking tot de registratie en opvolging van afwezigheden en de controle en het beheer van vervangingen wordt verdergezet. Een oordeelkundig systeem van vervangen, rekening houdend met de noodwendigheden van de dienst, blijft noodzakelijk.

De vrije dag naar aanleiding van Koningsdag, wordt een vrij, in overleg met de dienstoverste, op te nemen dag.

COMMUNICATIE

Als overheid gebruiken we het Nederlands in elke communicatie. Dit geldt ook voor de benaming van activiteiten en voor slagzinnen. Onze autonome provinciebedrijven en verzelfstandigde agent-schappen onderschrijven eveneens deze regel en het wordt als algemene voorwaarde opgenomen in onze subsidiereglementen en overeenkomsten met derden.

De grote communicatiecampagnes van de provincie worden kritisch herbekeken in het licht van de verschuiving van onze focus naar hoofdzakelijk B2B-beleid. Bovendien vergen de grote, dure campagnes ook veel inzet van de departementen die net ondersteund moeten worden. De departementen besteden veel tijd aan het kant-en-klaar leveren van de inhoud terwijl de communicatiedienst voornamelijk met de vorm bezig is en daarbij ook nog eens beroep doet op reclame- of communicatiebureaus. Op die manier ontstaat de indruk dat de communicatiedienst vergeet dat de campagne ten dienste staat van de inhoud en schiet men het doel voorbij.

In de toekomst moet de nadruk van de algemene provinciecommunicatie meer liggen op de inhoud en minder op de vorm. Dit sluit ook aan bij de vervelling van de provincie die werkt op domeinen waar ze een verschil maakt. Focus op grote thema's en minder op lichte randverschijnselen. Daarbij wordt er meer vanuit een langetermijnplan een duurzame informatiestroom georganiseerd

aangaande zwaardere beleidsthema's zoals ruimte, erfgoed, gebiedsgericht beleid, economie, landbouw, waterbeleid, leefmilieu en mobiliteit.

De samenwerking met RTV en ATV wordt in stand gehouden.

Tenslotte willen we ook in de reguliere communicatiewerking zoals bijvoorbeeld de gezamenlijke persagenda, onder de vlag van de hele organisatie, meer klemtoon leggen op bestuurlijke informatie. Faits divers, workshops en kleinere evenementen worden in een aparte vrijetijdskalender of onder het logo van de desbetreffende APB of instelling gecommuniceerd gecommuniceerd.

We gaan voor een efficiënte, slagkrachtige en bovenal digitale overheid. Dit moet zowel terug te vinden zijn in onze werking, als in onze communicatie. We stoppen als provincie met alle papieren communicatie en gaan radicaal digitaal, ook in onze publicaties en dienstverlening. Zo verkleinen we verder onze papierberg.

Budgetten van de communicatiedienst worden vooraf gelabeld per beleidsdepartement. Daarbij kunnen de beleidsdepartementen zelf beslissen welke middelen ze aan een campagne geven. Indien het een overkoepelende campagne betreft, betaalt elk beleidsdepartement een evenredig deel waarover vooraf afspraken gemaakt worden.

FINANCIËN

De veranderende wetgeving (project BBC 2020) heeft een belangrijke invloed op de hele cyclus en alle financiële processen. Alle rapporten zoals meerjarenplan, budget en jaarrekening moeten worden aangepast. Wij steunen de optie van het managementteam om daarbij naar zoveel mogelijk vereenvoudiging in interne processen en kwalitatieve informatie te streven die de beleidsbeslissingen voor de deputatie- en raadsleden ten goede komen.

Door het centraliseren van de boekhouders van een aantal extern verzelfstandigde entiteiten in één pool kan de continuïteit van financiële processen en kennisoverdracht beter verzekerd worden.

Ons financieel beheer verenigt op een innovatieve manier de eigenschappen van een goede huisvader met die van een pionier. Een voortdurend intern gemonitord thesauriebeheer zorgt ervoor dat het bestuur steeds voldoende gelden heeft om verwachte en onverwachte verplichtingen na te komen. Voor financieringen houden we rekening met de te betalen financieringskost en een

gezonde spreiding van de risico's, in combinatie met nieuwe financieringsvormen. Als we beleggen, dan doen we dat zo duurzaam mogelijk, en in producten die het hoogst mogelijke rendement en het laagst mogelijke renterisico combineren, met volledige kapitaalsgarantie op de vervaldag.

We zetten in op een efficiëntere inning van de eigen provinciebelastingen, samen met de opcentiemen op de onroerende voorheffing onze voornaamste bron van inkomsten. Met gerichte communicatieacties leiden we meer mensen en bedrijven naar ons digitaal belastingportaal, een administratieve vereenvoudiging voor iedereen. De wetgever heeft bepaald dat het invorderingsbeleid een exclusieve bevoegdheid van de financieel beheerder is. Het principe van ethisch verantwoord innen op basis van kostenefficiëntie, dat ook de vorige deputatie ondersteunde, blijft van toepassing. Dit houdt in dat de kosten die gemaakt worden bij een invordering in verhouding zijn met de kans dat de gelden ook daadwerkelijk kunnen gerecupereerd worden.

LOGISTIEK

Het beleidsdomein logistiek is bij uitstek de olie die onze motor gesmeerd doet draaien. Bij de verduurzaming van ons eigen provinciebestuur zit ze ook zelf aan het stuur.

Wat betreft de dienstverlening zien we vier actiepunten: toegankelijkheid, gastvrijheid in het provinciehuis, heldere communicatie en een wettelijk conform en goed onderhouden patrimonium. We zorgen er stapsgewijs voor dat alle provinciale gebouwen en terreinen toegankelijk worden voor iedereen. Hetzelfde geldt voor het papieren en digitale archief van de provincie Antwerpen, conform de betrokken wetgeving (privacy, openbaarheid van bestuur, GDPR, archiefwetgeving,...).

Het provinciehuis wordt een 'open' gebouw waar, naast onze eigen medewerkers en politici, ook de professionele of occasionele bezoeker en congresgangers welkom zijn en waar de gastvrijheid van de provincie voelbaar moet zijn. Dat medewerkers zich goed onthaald voelen in het provinciehuis is van belang, voor hun welbevinden en betrokkenheid maar is ook een belangrijk element in het bredere HR-beleid.

Ook op andere locaties houden wij een vinger aan de pols zodat wettelijke conformiteit, dagelijks werkcomfort en veiligheid nergens een issue

hoeven te zijn. Wij coördineren voor elk gebouw alle wettelijke keuringen en monitoren het eigenaarsonderhoud.

Op niveau van duurzaamheid focussen we op vijf thema's: mobiliteit, energiebesparing en hernieuwbare energie, circulaire economie, duurzaam aanbesteden en digitaliseren. We vergroenen het eigen wagenpark verder, stimuleren duurzame dienstverplaatsingen en actualiseren onze duurzame aankoopgids, die gebruik maakt van circulaire economie waar mogelijk en zinvol. Deze gids zal ook ter beschikking gesteld worden van de lokale besturen in onze provincie.

Dankzij een pas opgericht energiefonds kunnen we permanent kleine energiebesparende verbeteringen uitvoeren aan onze eigen installaties en gebouwen. We blijven investeren in maatregelen om tot een energiepassief patrimonium te komen, vervolgens in hernieuwbare energie en alternatieve warmteproductie. We zorgen daarbij ook voor een sensibiliserende rapportering, die de gebruikers aanzet hun verbruik te optimaliseren.

In onze lastenboeken leggen we nog sterker de nadruk op duurzaamheid. Door papieren processen verder te digitaliseren en optimaal digitaal te archiveren, besparen we papier en ruimte.

ICT

Omwille van de impact op alle aspecten van de werking van ons bestuur, is ICT van strategisch belang. De dienstverlening van provincie Antwerpen is afgestemd op de hedendaagse samenleving, en bijgevolg grotendeels digitaal. De beschikbaarheid van de kritieke IT-toepassingen en -infrastructuur volgen we van nabij op en door preventieve maatregelen beperken we ongeplande onbeschikbaarheid tot een minimum. Onze servicedesk vangt de problemen onmiddellijk op.

Na een periode van renovatie en rationalisatie in het IT-aanbod kunnen we nu vanuit een solide basis onze blik verruimen, van digitaliseren naar optimaliseren en meer automatiseren. Onze ICT-kennis en ondersteuning kunnen we nu ook meer dan vroeger uitbreiden naar de kernactiviteiten van de verzelfstandigde entiteiten.

Om beperkte middelen optimaal in te zetten worden IT-projecten beoordeeld aan de hand van gerichte steekproeven. Een duidelijk accountmanagement en projectmodellen faciliteren een goede communicatie met de interne klant en garanderen dat projecten binnen scope, budget en tijd blijven. Met een meer gediversifieerde aanpak en door de opgebouwde expertise en ervaring verder ten dienste te stellen van de verschillende departementen en hun verzelfstandigde entiteiten kan het departement ICT uitgroeien tot de vanzelfsprekende partner bij het realiseren van organisatiedoelstellingen.

In een grote organisatie als de onze, met een risico op een wildgroei aan systemen, is een specifieke

taak weggelegd voor 'strategie en architectuur'. Elk bouwblokje moet een juiste plaats in de puzzel krijgen, het totaalaanbod moet kostenefficiënt zijn en een toekomstgerichte blik verkent actief nieuwe innovatieve technologieën op hun bruikbaarheid voor de organisatie.

Verschillende technologische oplossingen zoals Skype 4 Business en SharePoint uit het programma Digitaal Werken rollen we de komende jaren na de centrale administratie in alle diensten en entiteiten uit, met de nodige, klantgerichte, aandacht voor de diversiteit in verandertrajecten.

Om niet op een kenniseiland terecht te komen, bouwen we actieve netwerken van gebruikers op waarin ieder vanuit zijn invalshoek kan participeren aan de uitbouw van een coherent ICT-beleid. Samenwerking binnen en buiten de organisatie is uitermate belangrijk om een duurzame verdere digitalisering waar te maken. Een performante ICT wordt belangrijk in de toekomst om de grote stroom aan dossiers te kunnen verwerken en vooral om grote en complexe dossiers tijdig te vergunnen.

In een krappe arbeidsmarkt willen we tot slot bestaande expertise in huis houden en nog verder ontplooiën. De samenwerkende, open en lerende kennisorganisatie waarin elke medewerker zichzelf de nodige competenties kan aanmeten om de digitale uitdagingen van de toekomst met vertrouwen aan te gaan: ook dat is provincie Antwerpen.

